

4. tēma

AUDZĒSIM SKĀBEKLI

DETEKTĪVU SOĻI

1. PĒTĀM MEŽU KĀ SKĀBEKĻA RŪPNĪCU

Bērni skatās vizuālo materiālu, un pedagogs rosina diskusiju: "Vai jūs zināt, kas ir skābeklis? Tas ir tas, ko mēs ieelpojam. Tagad visi kopā dziļi ieelposim un aizmursim elpu. Tagad izelposim. Tas, ko mēs ieelpojam, ir skābeklis, bet izelpojam mēs ogļskābo gāzi, kas mums nav vajadzīga. Skābeklis mums ir nepieciešams, lai dzīvotu. Ja nebūtu skābekļa, nekā nebūtu. Kamēr koki aug, tie ražo skābekli un uzņem sev ogļskābo gāzi, bet izauguši to vairs nespēj. Tad noscērt, bet vietā iestāda jaunus. No nocirstajiem kokiem izgatavo dažādas lietas, par kurām runājam iepriekšējā nodarbībā. Savukārt iestādītie kociņi atkal turpina ražot skābekli un savākt sev ogļskābo gāzi."

2. ROTAĻĀJAMIES, LAIŽOT GAISĀ SKĀBEKLI

Bērni rotaļas veidā izspēlē iepriekš pārrunāto vielu. Bērni piepūš gaiši zilus balonus ar ogļskābo gāzi – "gāzītēm", bet pedagogs un auklīte sadodas rokās un paceļ tās, izveidojot "koku" – vārtiņus, caur kuriem bērniem skriet cauri. Kad "koks" dzied tautasdziesmu "Kas kaitēja nedzīvoti diža meža maliņā", bērni, sadevušies rokās, skrien ar baloniem cauri "kokam". Kad melodija apklust, skolotāji rokas nolaiž un noķer kādu bērnu – daļu ogļskābās gāzes, kas pievienojas kokam. Tā rotaļa turpinās, kamēr visi bērni ir pārtapuši par lielu koku. Tagad «koks» ir sasniedzis savu maksimālo izmēru – ir pieaudzis, un to var

ATKLĀJUMI

Bērni saprot, ka mežs ir ne tikai tas, ko var ieraudzīt, bet daudz kas vairāk – arī skābeklis, ko elpojam. Mēs varam to vairot, tāpat kā visu labo pasaulē, aktīvi darbojoties un iesaistot arī citus!

JAUTĀJUMU LOKS

- Kāpēc cilvēkiem nepieciešams skābeklis?
- Kā koki ražo skābekli? Kas vēl ražo skābekli?
- Kādi koki vairāk ražo skābekli – jauni vai veci?
- Kā mēs varam vairot Latvijā skābekli?

nocirst, dodot vietu daudziem maziem kociņiem, kas ražos skābekli. Bērni, vai esat gatavi laist gaisā skābekli? Tad palaidiet rokas vaļā un metiet balonus gaisā! Tā mēs slīktās gāzes varam pārvērst skābeklī!

3. SKĀBEKĻA DARBNĪCA – AUDZĒJAM PAŠI SAVUS KOKUS

Bērni sēj skābekli! Īstus pašmāju kokus – priedes, egles, ozolus. Lai aug, griežas un pārstrādā visas auto izplūdes gāzes skābeklī. Kāpēc? Jo mums ir zaļākie meži, ņiprākie koku stādītāji!

PRIEDE, EGLE

Vēlamais sēšanas laiks – aprīlis, maijs.

SĒŠANA KŪDRAS BRIKETĒ

Sēšanai parasti izmanto kastītes, bet bērni katrs savu kociņu var ērti izdiedzēt ~ 2 cm diametra kūdras briketē. Ar ko sākt? Kūdras briketīti bērns ievieto seklā trauciņā un aplej ar ūdeni, ļaujot tai uzbriest. Uzbriedušās briketes augšgalā iespiež apmēram 1 cm dziļu bedrīti, kur ievieto 1–2 sēkliņas un uzmanīgi aizrauš ciet. Gatavs! Uz trauciņa bērns uzraksta savu vārdu!

KUR NOVIETOT?

Iesētu sēkliņu nevajag traucēt, jāļauj tai pašai pamosties. Pirmajā nedēļā trauciņu ar briketi novieto kādā ēnainā vietā, bet pēc nedēļas pārceļ uz palodzes gaismā. Vislabāk sēkliņa jutīsies istabas temperatūrā ~20 °C. Mazais kociņš uzdzīs 5–10 dienās.

LAISTĪŠANA

Laistīšana nepieciešama ik pēc 2–3 dienām, galvenais – jāuzmanās, lai kūdra nav pārāk mitra vai neizkalst.

NESAM ĀRĀ

Pēc salnām jūnija vidū, kad ārā jau ir ~18 grādi, kūdras briketi ar sadīgušo kociņu var iestādīt ārā dobē vai lielākā podā. Vislabāk stādiņam patiks vieta, kur to apspīdēs rīta saule. Arī ārā tas jāturpina laistīt. Ja grib, lai kociņš augtu spēcīgāks un lielāks, vasaras vidū jāapber tam riņķi skuju kokiem domāti minerālmēsli. Ja stādiņš reiz iznests ārā, tad atpakaļ telpās to nēvajadzētu nest – kociņam jāiemācās pārziņot pašam.

UZ MEŽU

Kad kociņš trīs gadus ir audzis piemājas dobē vai podiņā, tas ir gatavs pārstādīšanai mežā vai kādā citā pastāvīgā vietā!

OZOLS

Rudenī jāsalasa zīles, kas sakritušas zem kāda ozola. Šalāsītās zīles saber maisiņā, samaisot kopā ar kūdru vai granti, lai zīles ziemošanas laikā neizkalstu un nezaudētu dīgtspēju. Tad jānoliek ziemu glabāties vēsā vietā, piemēram, pagrabā, uzmanīgi izvēloties vietu, lai klāt netiek peles un žurkas. Līdzīgi kā egles un priedes, zīles sēj no aprīļa līdz maija vidum. Vispirms tās jā sēj kastītē, atstājot apmēram 4 cm atstarpes starp zīlēm. Laistīšana nepieciešama reizi 2–3 dienās. Kad parādās pirmie dīgļi, jūnija vidū pēc salnām var nest ārā un kastīti novietot pusēnā. Lai veicas!

Papildu informācija www.skabeklis.lv.

APBALVOŠANA

Noslēdzot pirmo mācību gadu ekoprogrammā "Cūkmena detektīvi", skolotājs apbalvo bērnus ar īpašiem Cūkmena detektīvu diplomiem (paraugs atrodams pielikumā). Bērni tagad ir kļuvuši par rūdītiem Cūkmena detektīviem un var mesties meža piedzīvojumos otrajā ekoprogrammas mācību gadā!

4. MĀCĀMIES MEŽA ALFABĒTU

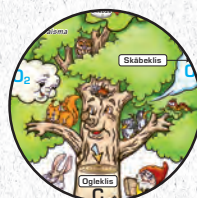
Mežs, par kuru rūpējas, sniedz daudz labumu – tas jāsaprot ikvienam bērnam, pabeidzot ekoprogrammas "Cūkmena detektīvi" pirmo mācību gadu. To palīdzēs apgūt galda spēle "Meža burtotava", kurā bērni iepazīst gan meža labās lietas, gan alfabēta burtus. Vispirms sagatavojiet spēles materiālus no pielikumā esošajiem paraugiem. Spēlējot spēli, aiciniet bērnus to papildināt, minot viņu pašu atklātās meža labās lietas pie katra no alfabēta burtiem. Tā spēle var kalpot visu ekoprogrammas norises laiku, arī pēc tam atgādinot–NEMĒSLO MEŽĀ!

Papildus kopā ar bērniem varat izpētīt arī Cūkmena alfabētu, kurā rotaļīgā veidā minētas dažādas ekoprogrammas laikā skatītās meža tēmas.

5. IEPAZĪSTAM SKAISTĀKĀS VIETAS LATVIJAS VALSTS MEŽOS

Bērni kopā ar pedagogu izpēta plakātu – Latvijas karti. Noskaidro, vai kāds no bērniem jau ir apciemojis kopā ar ģimeni kartē attēlotās vietas. Kur bērni visvairāk gribētu aizbraukt? Kuras vietas atrodas vistuvāk bērnudārzam? Kad iespējams, dodieties ceļā un paši atklājiet dabas dārgumus, ko piedāvā mammadaba!

NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI Pielikums Nr. 4

PLAKĀTS
"Mežs – skābekļa rūpnīca"

ALFABĒTS
"Cūkmena alfabēts"

LATVIJAS KARTE
"Aicinām atpūsties Latvijas valsts mežos"

GALDA SPĒLE
"Meža burtotava"

PAPILDUS

- Gaiši zili baloni
- Materiāli koku sēšanai – koka kastītes vai papīra krūzītes, zeme vai kūdras briketes, koku sēklas, ūdens

Pielikums Nr. 4

CŪKMENA ALFABĒTS

Cūkmēna detektīvi atklāj – mežs,
par kuru rūpējas, sniedz daudz labumu.
Tāpēc – necūkojies pats atgādini to
citiem – lai dzīvojam zaļākajā
valstī pasaulē!

A Ā

Apdomīgs
āpsis

B

Briedis sievas
(ne stirnas)
meklējumos

C Č

Čuncīnš paslēpies
aiz celma

D

Dižmanīgais
dzenītis

E Ē

Ērglis ekoloģiskajā
(izcirtumos dabai
atstātājā) kokā

F

Finiera
šūpuļzirdziņš

G Ģ

Gavilējoša
ģitāra

H

Harvesters – koku
ražas ievācējtraktors

I Ī

Īstena iedvesma – katru dienu
bez maksas valsts mežos

J

Jaunaudze – mežs
atjaunojas!

K Ķ

Kukaiņīši, ķipariņi
salīduši krūmā

L Ļ

Lācis ļipausis

M

Mežacūka – mana
labākā pusīte

N Ņ

Ņirbojošs negaiss
mežā = skābeklis

O

Omulīgas ogas

P

Pieaudzis mežs ar
lietaskokiem un vietaskokiem

R

Riktīgi rūķi, visbiežāk
sastopami Tērvetē

S Š

Sēņotājs saēdies
šokolādi

T

Telti nakšņošana kopā ar
tuvākajiem

U Ū

Ugunskurs
ūdensmalā

V

Vēriņa vāvere

Z Ž

Žiperīgs zaķis

Sāc piedzīvojumu ar mammadaba!

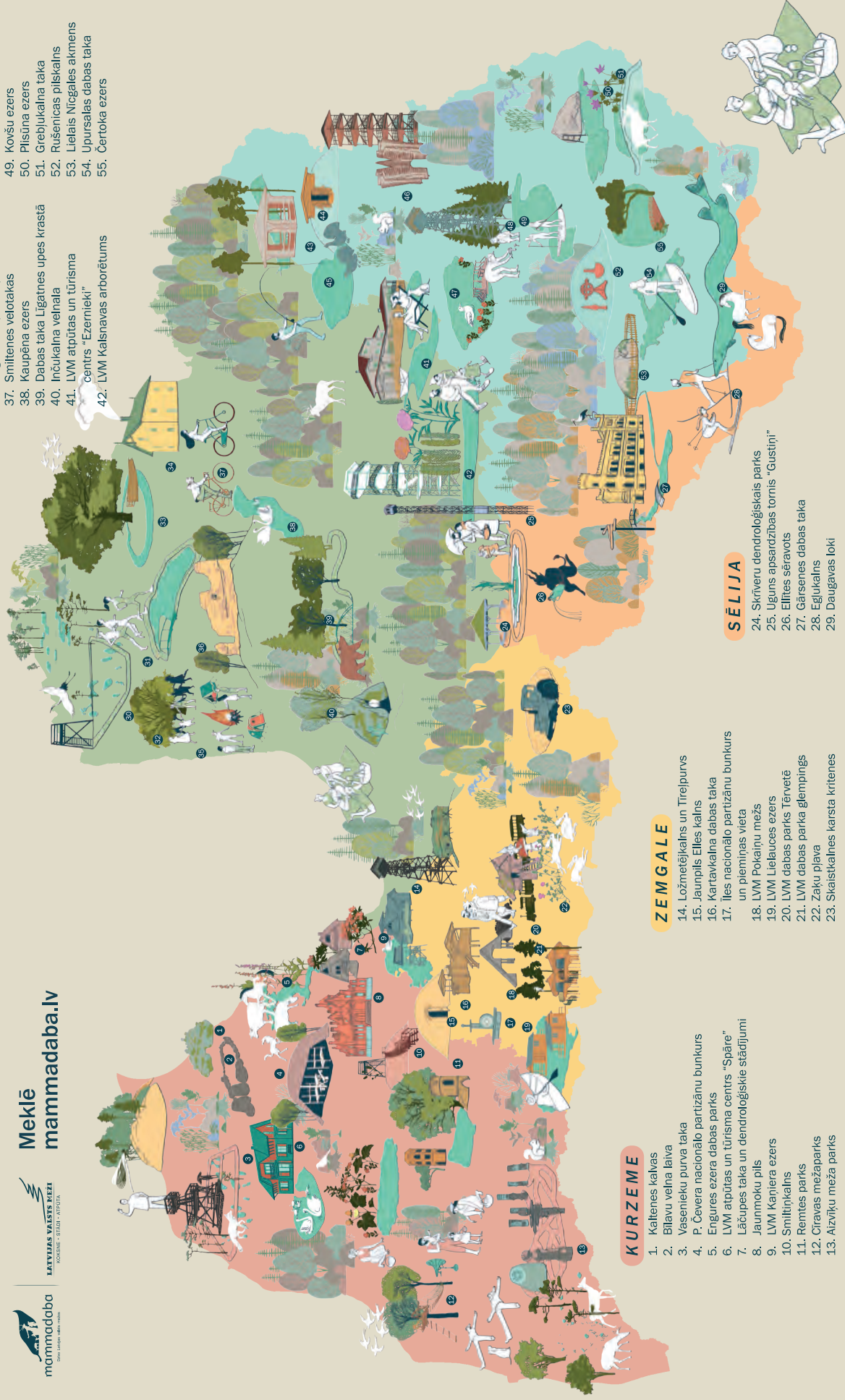
Meklē
mammadaba.lv

VIDZEME

30. Nīderāju-Pilkas purva taka
31. Purezera taka
32. Ķirbižu meža taka
33. Strenču dabas taka
34. LVM Vīciema čiekurkalne
35. Atpūtas vieta pie jūras "Vasas"
36. Augstrozēs pilsdrupas
37. Smiltenes velotakas
38. Kaupēna ezers
39. Dabas taka Līgatnes upes krastā
40. Inčukalna veļnala
41. LVM atpūtas un tūrisma centrs "Ezerņieki"
42. LVM Kalšnavas arborētums

LATGALE

43. Balvu vecais parks
44. Stompaku partizāņu mitne
45. Kaļņa ezers
46. Numernes vainis
47. Teirumņiku purva taka
48. Ančupāņu meža parks un skatu tornis
49. Kovšu ezers
50. Pilsūna ezers
51. Grebjukalna taka
52. Rušēnīcas pilskalns
53. Lielais Nīngales akmens
54. Upursaldas dabas taka
55. Čertōka ezers

KURZEME

1. Kaitenes kalvas
2. Bļavnu veļna lāva
3. Vasenieku purva taka
4. P. Čovera nacionālo partizāņu bunkurs
5. Engures ezera dabas parks
6. LVM atpūtas un tūrisma centrs "Spāre"
7. Lāčupes taka un dendroloģiskie stādījumi
8. Jaunmoku pils
9. LVM Kaņiera ezers
10. Smiltiņkalns
11. Remtes parks
12. Cīravas mežaparks
13. Aizvīķu meža parks

ZEMGALE

14. Ložmetējkalns un Tirreļpurvs
15. Jaunpils Elles kalns
16. Kartavkalna dabas taka
17. Īles nacionālo partizāņu bunkurs un piemīņas vieta
18. LVM Pokaiņu mežs
19. LVM Lielauces ezers
20. LVM dabas parks "Rērvetē"
21. LVM dabas parka glempings
22. Zaku plava
23. Skaistkalnes karsta kriptenes

SĒLIJA

24. Skriveru dendroloģiskais parks
25. Ugūns apsarzības tornis "Gustiņi"
26. Elītes sēravots
27. Gaisenes dabas taka
28. Egljukalns
29. Daugavas loki

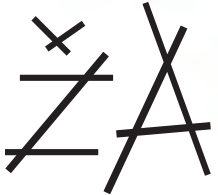

ME
BURTS

LATVIJAS VALSTS MEŽI
KOKSNE • STĀDI • ATPŪTA

Lähteet: Wikimedia

MEŽA BURTO TAKA

GALDA SPĒLE BĒRNIEM

MEŽA UN BURTU ATKLĀŠANAI

IZBURTO MEŽU!

Latviešu valoda ir mūsu bagātība, tāpat kā mežs – Latvijas zaļais zelts!

A ATKLĀJ, AR KĀDĀM SKAŅĀM SĀKAS MEŽS

Izpēti bezgalīgā meža ainavu, kas atainota uz spēles laukuma, un nosauc visu, kas tajā pazīstams. Tavs uzdevums – saklausīt, ar kādu skaņu jeb burtu sākas katrs nosauktais vārds.

B ATRODI ALFABĒTU MEŽA BIEZOKNĪ

Izliec apkārt spēles laukumam visas Vārdu kartītes. Tad ņem vienu Alfabēta kartīti un nosauc tajā redzamo burtu un dzīvo būtni vai priekšmetu. Tavs uzdevums – saklausīt, vai šis burts atrodas nosauktā vārda sākumā, vidū vai beigās!

Pēc tam meklē Alfabēta kartītei atbilstošu pāri starp Vārdu kartītēm, kur lasāma pareizā atbilde un interesanti fakti par mežu. Tev palīdzēs krāsainās kartīšu maliņas, kas pārīm ir vienādas.

Atrasto pāri novieto attēlam atbilstošā vietā uz spēles laukuma. Turpini tāpat ar nākamo Alfabēta kartīti. Drīz vien spēles laukumā kartītes sāks pārklāties kā īstā meža biežoknī, līdz visi 33 alfabēta burti būs apgūti!

C RADI NO BURTIEM JAUNU MEŽU

Ņem Burtu kartītes un veido no tām uz spēles laukuma jaunus vārdus, kas saistīti ar mežu! Izaicini sevi vai sacenties ar kādu, cik daudz šādu vārdu izdosies izveidot. Lai veicas, un tiekamies mežā!

Autori: Līga Abizāre, Airita Locāne, Ilmārs Saulītis
© AS "Latvijas valsts meži", 2022

Spēlētāju skaits – 1+
Spēlētāju vecums – 4+
Spēles ilgums – neierobežots

33 Vārdu kartītes

33 Alfabēta kartītes

234 Burtu kartītes

Spēles laukums

LATVIJAS VALSTS MEŽI
KOKSNE • STĀDI • ATPŪTA

BILŽU KARTĪTES

A

Ā

B

C

Č

D

E

Ē

F

G

Ģ

BILŽU KARTĪTES

H

I

Ī

J

K

Ķ

L

Ļ

M

N

Ņ

BILŽU KARTĪTES

O

P

R

S

Š

T

U

Ū

V

Z

Ž

TEKSTU KARTĪTES

ALNIS

ALNIS IR LIELĀKĀIS DŽĪVNIEKŠ LATVIJĀ, KAS NĒSĀ BĀRDU. AĻNIEM ĻOTI GARŠO SVAIGIE DŽINUMI, TĀPĒC TIE MĒDZ APKOST MAZO KOCIŅU GALOTNES.

GRĀMATA

GLUŽI KĀ KOKIEM ARĪ GRĀMATĀM IR LAPAS. TĀS VEIDOTAS NO PĀPĪRA, KO RAŽO NO KOKSNES ATLIKUMIEM. KOKSNI IZMANTO DAUDZ KUR – PAT ZOBU PASTĀS UN SALDĒJUMOS.

BEBRS

BEBRS AR PRIEKŠZOBIEM KĀ AR CIRVI NOCĒRT KOKUS UN NO TIEM BŪVĒ AIZSPROTUS UN CEĻ MĀJOKĻUS UZ MEŽA UPĪTĒM, STRAUTIEM UN GRĀVJIEM, REIZĒM APPLŪDINOT MEŽU.

SĒRKO CIŅI

SĒRKOCIŅUS RAŽO NO APSĒS KOKSNES. IEKURŌT UGUNSKURU MEŽĀ, LIETOJĪET TOS UZMANĪGI, JO UGUNŠ MEŽĀM VAR NODARĪT LIĒLU POSTU.

ĀIEKURS

ĀIEKURŌS NOGATAVOJĀS KOKA SĒKLAS. MEŽSAIMNĪEKĪ IEVĀC EĢĻU UN PRIEŽU ĀIEKURUS, LAI NO IEGŪTĀJĀM SĒKLĀM AUDZĒTU STĀDUS MEŽĀ ATJAUNŌŠANAI. KĀD SĒKĻIŅAS IESĒJ ZEMĒ, IZĀUG JAUNI KOCIŅI.

PRIEDE

PRIEDE IR VISIZPLĀTĪTĀKĀIS KOKS LATVIJĀS MEŽOS. NO TĀS TAISA MĒBELES UN BŪVĒ MĀJĀS. PAT ELEKTRĪBAS STĀBUS TAISA NO PRIEŽU STUMBRIEM.

EGLĒ

EGLĒ IR KOKS, KURŠ PACIEŠ ĒNU, BET NAV TĪK IZTURĪGS PRET LIĒLU VĒJU. NO EĢLES KOKSNES MEĪSTĀRI DARĪNA VISĻĀBĀKĀS VIJŌLES.

BĒRZS

PAVASĀROS NO BĒRZIEM IEGŪST GĀRDU SULU. BĒRZA KOKSNI IZMANTŌ SAPĻĀKŠŅĀ RAŽŌŠANAI, BET NO LAPŌTIEM BĒRZU ZĀRIEM DARĪNA SMĀRŽĪGĀS PĪRTSSLŌTAS.

FOTOGRĀFS

MEŽĀ DŽĪVNIĒKU FOTOGĀFĒŠĀNA IR DAUDZU CĪĻVĒKU VAĻĀSPRIEKŠ. TOMĒR TĪKĀI RETĀJĀM IZDODĀS IERĀUDZĪT MĀSKĒŠĀNĀS MEĪSTĀRU LŪŠI.

OGĀS

VIENĀS NO GĀRĀKĀJĀM MEŽĀ OGĀM IR MEŽĀ ZEMENES UN AVENES, KURĀS VĀSĀRĀ VAR ĀTRĀST SAULĪNĀOS IZCĪRTUMOS UN MEŽMĀĻĀS.

ZĀĢIS

CĪĻVĒKI IZMANTŌ ZĀĢUS, LAI KOPTU UN RETĪNĀTU MEŽU. RETĪNĀŠĀNA IR NEPIECĪEŠĀMA, LAI MEŽSAIMNĪĒKU AUDZĒTĪE KOKI VARĒTU AUGT AUGSTĀKI, STĪPRĀKI UN RESNĀKI.

TEKSTU KARTĪTES

HARVESTERS

KAD KOKS IR IZAUDZIS, TO NOZĀGĒ AR SPECIĀLU MEŽA MAŠĪNU – HARVESTERU. AR TO PRASMĪGS CILVĒKS KOKUS NOZĀGĒ, NOTRAUC ZARUS UN SAZĀGĒ GABALOS TĀLĀKAI PĀRSTRĀDEI, LAI RAŽOTU VĒRTĪGUS KOKSNES PRODUKTUS.

ĀPSIS

ĀPSIS MEŽOS ROK SAZAROTAS ALAS AR DAUDZĀM IZEJĀM. NEAPDZĪVOTĀS ALĀS BIEŽI IEMITINĀS CITI ZVĒRI, PIEMĒRAM, JENOTSUNĪ UN LAPSAS.

ZĪLES

OZOLZĪLES ĻOTI GARŠO MEŽACŪKĀM. ZĪĻU IZPLATĪŠANU VEICINA PUTNĪ, IT ĪPAŠI SĪĻI, KĀ ARĪ GRAUZĒJI, KAS ZĪLES IZNĒSĀ, GĀDĀJOT ZIEMAS KRĀJUMUS.

MĀJA

NO KOKIEM BŪVĒTA MĀJA IR VIDEI UN CILVĒKAM DRAUDZĪGA. TĀ ELPO UN PALĪDZ IZVAIRĪTIES NO ALERĢIJĀM.

KRĒSLS

KAMĒR KOKS AUG, TAS IZDALĀ SKĀBEKLI UN UZŅĒM OGĻSKĀBO GĀZI, RADOT KOKSNI. PĒC KOKA NOCĪRŠANAS OGĻSKĀBĀ GĀZE PALIEK NOGLABĀTA NO TĀ RADĪTAJOS KOKSNES PRODUKTOS. SKĀBEKLIS TURPINA RASTIES, AUGOT JAUNIEM KOKIEM.

ZAĶIS

ZAKĪS IR AKTĪVS GALVENOKĀRT KRĒSLAS STUNDĀS. PAMANĪT BRIESMAS TAM PALĪDZ ĪPAŠS ACU NOVĪETOJUMS, KAS ĻĀUJ, NEPAGRIEŽOT GALVU, SKATĪTIES GAN UZ PRIEKŠU, GAN UZ AIZMUGURI.

CELMŠ

CELMŠ IR KOKA VIRSZEMES DAĻA, KAS PALIEK MEŽĀ PĒC KOKA NOZĀGĒŠANAS UN LĒNĀM SAIRST. CELMOS MĪT SĒNES, KUKAIŅI UN CITI SĪKI ORGANISMI.

BAĻĶI

LAI IZAUDZĒTU VESELĪGUS KOKUS VĒRTĪGU BAĻĶU IEGŪŠANAI, MEŽSAIMNIEKI KOKUS RETINA UN AIZSARGĀ PRET DZĪVŅIEKU, KUKAIŅU UN SĒŅU BOJĀJUMIEM.

ZĪMULIS

KOKA ZĪMULI AR SERDENI IZGUDROJA SALĪDZINOŠI NESEN, BET AGRĀK CILVĒKI RAKSTĪŠANAI LIETOJA TINTĒ IEMĒRKTAS PUTŅU SPALVAS UN KOKA IRBULĪŠUS.

DZENIS

DZEŅA MĒLE IR TRĪS REIZES GARĀKA PAR TĀ KNĀBI, UN TĀS GALĀ IR ĀĶĪTIS, AR KURA PALĪDZĪBU PUTNS IZVELK ZEM MIZAS VAI KOKSNĒ PASLĒPUŠOS KUKAIŅUS.

SĒŅOTĀJA

LATVIJAS MEŽOS DAUDZI ATPAZĪST GARDĀS BARAVIKAS UN GAILENES, BET PAR SUŅU SĒŅĒM SĒŅOTĀJI DĒVĒ VISAS TĀS SĒNES, KURAS NEPAZĪST VAI NAV ĒDĀMAS.

TEKSTU KARTĪTES

OZOLS

DIŽENS UN VECS OZOLS BIEŽĀK ATRODAMS LAUKA VIDŪ NEKĀ MEŽĀ, JO SENIE LATVIEŠI LAUKUS VEIDOJA AUGLĪGĀS VIETĀS, KUR KĀDREIZ AUGA RAŽENI MEŽI. ŠOBRĪD MEŽI SEDZ VAIRĀK NEKĀ PUSI LATVIJAS TERITORIJAS.

LAPSA

LAPSAS MĀK PIEMĒROTIES DZĪVEI CILVĒKU TUVMĀ, KĀ ARĪ PROT RIET. NO LAPSĀM, KAS NEMAZ NEBAIDĀS, IR JĀPIESARGĀS, JO TĀS VAR PĀRNĒSĀT BĪSTAMAS SLIMĪBAS.

RŪKIS

KĀ VĒSTA PASAKAS, MEŽOS REIZ DŽĪVOJUŠI RŪKI. KOKA RŪKUS JOPROJĀM VAR SASTAPT LATVIJAS VALSTS MEŽU DABAS PARKĀ TĒRVETĒ.

BRIEDI S

STALTBRIEŽU BUĻĻIEM IR STALTĀKIE RAGI LATVIJĀ. BRIEŽU MĀTĪTĒM RAGU NAV, UN TĀS DĒVĒ PAR BRIEŽU GOVĪM.

MUŠMIRE

VISAS MUŠMIREŠ IR INDĪGAS, BET PATI INDĪGĀKĀ SĒNE LATVIJĀ IR ZAĻĀ MUŠMIRE. MUŠMIREŠ NODER DŽĪVNIEKIEM, LAI ATBRĪVOTOS NO VĒDERĀ MĪTOŠIEM NEVĒLAMIEM TĀRPIEM.

TRAKTORS

LAI MEŽS ĀTRĀK ATJAUNOTOS, IZCIRTUMOS AR TRAKTORIEM UN SPECĪLIEM ARKLIEM MEŽSAIMNIEKI UZAR AUGSNI, KURĀ VĒLĀK IESĒJAS SĒKLIŅAS VAI TIEK STĀDĪTI JAUNI KOCIŅI.

SKUDRA

SKUDRAS MEŽĀ VEIDO LIGZDAS JEB SKUDRU PUŽŅUS NO SKUJĀM UN MAZIEM ZARIŅIEM. KATRĀ PUŽNĪ IR VIENA KARALIENE, KAS DĒJ OLAS, VAIROJOT SKUDRU SAIMI.

ČŪSKA

LATVIJĀ VIENĪGĀ INDĪGĀ ČŪSKA IR ODZE. TO VAR SASTAPT SAULAINĀ LAIKĀ, SILDOTIES UZ MEŽA TAKĀM VAI IZCIRTUMOS PIE CELMIEM.

VILKS

VILKI IR IZVEICĪGI MEDNIEKI, KURI GALVENOKĀRT MEDĪ MEŽĀCŪKAS. SAVUS MIDŽEŅUS, KUR IZAUDZINĀT JAUNOS VILCĒNUS, VILKI VEIDO PURVU SALIŅĀS, CILVĒKAM GRŪTI PIEEJAMĀS VIETĀS.

EZIS

EZIS BAROJOTIES ČAKLI IZNĪCINA MEŽSAIMNIECĪBAI UN LAUKSAIMNIECĪBAI KAITĪGOS KUKAIŅUS UN SĪKOS GRAUZĒJUS. EZIS PĒC ĒŠANAS SEVI NOMAZGĀ APLAIZOTIES.

MEŽĀCŪKA

MEŽĀCŪKU BARĀ GALVENĀ IR STĪPRĀKĀ MĀTĪTE, KURU KLAUSA PĀRĒJIE. AIZSTĀVOT SĪVĒNUS, TĀ VAR ARĪ UZBRUKT BARA TRAUCĒTĀJAM.

MAZĀS BURTU KARTĪTES

A	A	A	Ā	Ā	Ā	B	B	B
A	A	A	Ā	Ā	Ā	B	B	B
C	C	C	Č	Č	Č	D	D	D
C	C	C	Č	Č	Č	D	D	D
E	E	Ē	Ē	Ē	Ē	F	F	F
E	E	E	Ē	Ē	Ē	F	F	F
G	G	G	Ģ	Ģ	Ģ	H	H	H
G	G	G	Ģ	Ģ	Ģ	H	H	H
I	I	I	Ī	Ī	Ī	J	J	J
I	I	I	Ī	Ī	Ī	J	J	J
K	K	K	Ķ	Ķ	Ķ	L	L	L
K	K	K	Ķ	Ķ	Ķ	L	L	L

MAZĀS BURTU KARTĪTES

Ļ	Ļ	Ļ	M	M	M	N	N	N
Ļ	Ļ	Ļ	M	M	M	N	N	N
Ņ	Ņ	Ņ	O	O	O	P	P	P
Ņ	Ņ	Ņ	O	O	O	P	P	P
R	R	R	S	S	S	Š	Š	Š
R	R	R	S	S	S	Š	Š	Š
T	T	T	U	U	U	Ū	Ū	Ū
T	T	T	U	U	U	Ū	Ū	Ū
V	V	V	Z	Z	Z	Ž	Ž	Ž
V	V	V	Z	Z	Z	Ž	Ž	Ž
A	A	A	I	I	I	E	E	E
A	A	A	I	I	I	E	E	E

AS "Latvijas valsts meži" ekoprogramma bērnodarziem

CŪKMENA DETEKTĪVI

DIPLOMS

PAR AKTĪVU LĪDZDALĪBU
MEŽA NETĪRO NOSLĒPUMU ATKLĀŠANĀ

"Latvijas valsts meži" brīdina:

NEMĒSLO MEŽĀ!

LATVIJAS VALSTS MEŽI

KOKSNE • STĀDI • ATPŪTA